

KÜMELER

Tanım İyi tanımlanmış nesnelere topluluğuna **küme** denir. Kümeyi oluşturan nesnelere **kümenin elemanları** denir.

KÜME ÇEŞİTLERİ

1. Boş Küme

Hiçbir elemanı olmayan kümeye **boş küme** denir.

Boş küme $\{ \}$, $\emptyset$ sembollerinden biriyle gösterilir.

$s(\emptyset) = 0$ dir.

2. Eşit ve Denk Kümeler

Tanım: Aynı elemanlardan oluşan kümelere **eşit küme** denir.

A kümesi B kümesine denk ise $A = B$ ile ifade edilir.

Tanım: Eleman sayıları eşit olan kümelere **denk kümeler** denir.

A kümesi B kümesine denk ise $A \equiv B$ ile ifade edilir.

3. Ayrık Kümeler

Hiçbir ortak elemanı olmayan kümelere **ayrık kümeler** denir.

4. Evrensel Küme

Üzerinde işlem yaptığımız kümeleri kapsayan en geniş kümeye **evrensel küme** denir ve **E** harfi ile gösterilir.

5. Alt Küme

A ve B iki küme verilmiş olsun. A kümesinin her elemanı B kümesinin de elemanı ise, A kümesi B kümesinin **alt kümesidir** denir.

$A \subset B$ veya $B \supset A$ ile gösterilir. A alt küme B veya B kümesi A kümesini kapsar diye okunur.

Alt Kümenin Özellikleri

* Boş küme her kümenin alt kümesidir. ($\emptyset \subset A$)

* Her küme kendisinin alt kümesidir. ($A \subset A$)

* ($A \subset B$ ve $B \subset A$) $\Leftrightarrow A = B$

* ($A \subset B$ ve $B \subset C$) $\Leftrightarrow A \subset C$

* $s(A) = n$ elemanlı bir kümenin, alt kümeleri sayısı: $2^{s(A)} = 2^n$ dir.

* Kendisi hariç diğer alt kümeleri kapsayan kümeye **öz alt kümesi** denir.

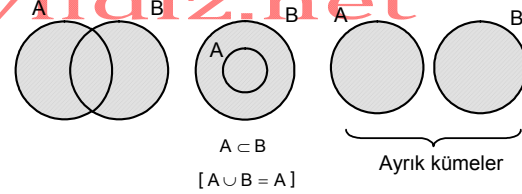
* $s(A)=n$ elemanlı bir kümenin, öz alt kümeleri sayısı: $2^{s(A)} - 1 = 2^n - 1$ dir.

KÜMELERDE İŞLEMLER

1. Birleşim

A ve B iki küme verilmiş olsun.

$A \cup B = \{x | x \in A \text{ veya } x \in B\}$ kümesine A ile B kümesinin **birleşimi** denir. $A \cup B$ ile gösterilir.

[☺] Akfının Köşesi

Kombinasyon: Bir A kümesinin eleman sayısı n olsun.

$n \geq r$ olmak üzere, n elemanlı bir kümenin r elemanlı alt kümeleri sayısına n'nin r'li **kombinasyonu** denir.

$C \binom{n}{r}$ veya $\binom{n}{r}$ şeklinde gösterilir.

$$C \binom{n}{r} = \frac{n!}{(n-r)!r!}$$

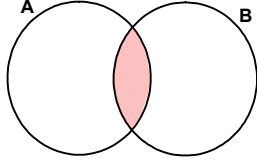
formülü ile hesaplanır.

KÜMELER Devamı

2. Kesişim

A ve B iki küme verilmiş olsun

$A \cap B = \{x \mid x \in A \text{ ve } x \in B\}$ kümesine A ile B kümesinin **kesişimi** denir.

Kesişimin Özellikleri:

$$A \cap \emptyset = \emptyset ; A \cap A = A ; A \cap E = A$$

$$A \cap B = B \cap A$$

$$A \subset B \Rightarrow A \cap B = A$$

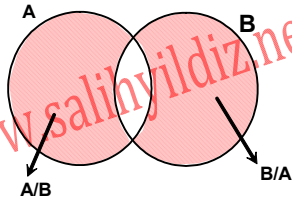
$A \cap B = \emptyset$ ise A ile B ayrık kümelerdir.

$$A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup (A \cap C)$$

$$A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$$

3. Fark

A ve B herhangi iki küme verilmiş olsun A kümesinde olduğu halde, B kümesinde olmayan elemanlardan oluşan kümeye fark kümesi denir ve A/B veya $A - B$ gösterilir.

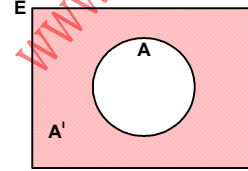
4. Simetrik Fark:

$(A/B) \cup (B/A)$ kümesine A ile B kümelerinin **simetrik farkı** denir ve $(A \Delta B)$ ya da $(B \Delta A)$ olarak gösterilir.

$$A \Delta B = (A/B) \cup (B/A)$$

5. Tümlen:

E evrensel kümesinin bir alt kümesi A olsun. E evrensel kümesinde olduğu halde A kümesinde olmayan elemanların oluşturduğu kümeye **A kümesinin tümleneni** denir ve A' ile gösterilir.

Tümleninin Özellikleri:

$$E' = \emptyset ; \emptyset' = E ; (A')' = A$$

$$s(A) + s(A)' = s(E)$$

$$A \cap A' = \emptyset ; A \cup A' = E ; E - A = A'$$

$$(A \cap B)' = A' \cup B'$$

$$(A \cup B)' = A' \cap B'$$

$$(A - B) = A \cap B'$$

$$(A - B)' = (A \cap B')' = (A' \cup B)$$